Redactiunea, Administratiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*: în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul insertiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. in 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă si învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unu anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovu:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 124. Brașovŭ, Sâmbătă 3 (15) Iunie 1889.

Brașovŭ, 2 Iunie

După năvala dată de guvernulŭ ungurescŭ și de organele lui asupra averei fondurilorŭ grănițerescĭ năsĕudene, urmă ataculŭ îndreptatŭ în contra averilorŭ fondurilor grănițerescĭ caransebeșene, ér acum în urmă atacul în contra averilorŭ fondurilorŭ și școlelorŭ grănițerescĭ făgărășene.

Ministeriulŭ ungurescŭ de culte și instrucțiune publică se pregătesce a comite unŭ atentatŭ asupra școlelorŭ grănițerescĭ din fostulŭ regimentŭ I românŭ de graniță, dispunĕndŭ, ca de aci înainte școlele acestea sĕ fiă comunale și decĭ sĕ se predea administrațiunii politice, și eforiile școlare sĕ se alégă de administrațiunea politică.

Așadér, ca și la Năsĕudu, guvernulŭ ungurescŭ voiesce sĕ ia din mâna Românilorŭ din regimentulŭ I de graniță școlele și fondurile pentru ca sĕ le pună la dispozițiunea tuturorŭ adunăturilorŭ străine, precum și sub ingerința administrațiunei ungurescĭ.

In fața acestei încercări de atentatŭ la viéța și esistența școlelorŭ grănițerescĭ române, comitetulŭ administrativŭ alŭ fondurilorŭ acestorŭ școle a convocatŭ pe foștii grănițerĭ ai regimentului I de graniță la o adunare generală pe diua de 11 Iunie spre a lua mĕsurĭ și a face pașii de lipsă, ca sĕ se mănțină și respecteze drepturile grănițerilorŭ asupra școlelorŭ și fondurilorŭ lorŭ.

Adunarea s'a ținutŭ și s'a alesŭ o deputațiune de cincĭ membri, care a compusŭ o adresă, ce va fi înaintată ministrului de acéstă deputațiune în frunte cu domnii căpitanĭ Stanciu și Cosgaria.

Nu scimŭ cum se va socoti în urmă guvernulŭ ungurescŭ; putemŭ sci însĕ, că nu ușorŭ îi va fi a sĕvêrși acestŭ din urmă atentatŭ, căcĭ grănițerii din vorbă parŭ a fi hotărîțĭ a nu ceda decâtŭ numai forții.

„Nu voiu preda nimica, până ce nu se va finalisa causa la ultima instanță; Numai forța brachială mĕ va pute covêrși deocamdată"! Așa se asigură, că a rĕspunsŭ vredniculŭ președinte alŭ comitetului administrativŭ alŭ școlelorŭ, *br. Ursu*, cândŭ inspectorulŭ ungurescŭ de școle l'a întrebatŭ, că ce se va face cu școlele până la decisiunea ministrului, ce o aștéptă comitetulŭ, deórece ministerulŭ a ordonatŭ sĕ se predé școlele neamânatu administrațiunei politice.

Astfelŭ stă lucrulŭ cu școlele grănițerilorŭ din fostulu regimentŭ I de graniță. Așa voiescŭ sĕ le rĕsplătéscă și lorŭ serviciile aduse patriei și tronului prin sângele vĕrsatŭ pe câmpurile de bătaiă. Așa scie respecta guvernulŭ ungurescŭ jertfele ce le aducŭ Românii în banĭ și sânge. Necum sĕ fiă împărtășițĭ Românii la folósele publice, în mĕsura jertfelorŭ lorŭ, dér nicĭ de ceea ce e după drept și lege alŭ lorŭ, sĕ nu se mai pótă împărtăși ca de-o proprietate sfântă și nealienabilă a lorŭ?

Hotărîrea grănițerilorŭ de a nu lăsa sĕ fiă călcate în picióre drepturile lorŭ, întemeiate pe actele fundaționale și dispozițiunile prea înalte, precum reiese din cuvintele distinsului lorŭ conducĕtorŭ br. Ursu, ne îndreptățesce a spera, că guvernulŭ ungurescŭ se va gândi și se va rĕsgândi înainte de a comite un nou atentatŭ în contra desvoltării nóstre pacînice, a limbei și a culturii nóstre românescĭ.

DIN AFARĂ.

La situația Bulgariei.

„Epoca" din Bucurescĭ primesce din capitala Bulgariei următórea descriere posomorîtă a stării actuale a Bulgariei, precum și a situațiunei principelui Ferdinandŭ de Coburgŭ:

„Situațiunea politică actuală a Bulgariei este fórte precariă. Nimenĭ aci nu crede în stabilitatea cârmuirei actuale și toțĭ din momentŭ în momentŭ aștéptă o schimbare radicală. Ce e dreptŭ, nu s'a produsŭ până adĭ nicĭ o mișcare revoluționară, care sĕ pótă da temerĭ seriόse, dér turburările cele mai grave isbucnescŭ atâtu de lesne și atâtŭ de subitŭ în Bulgaria, încâtŭ putemŭ spune că nu dormimŭ *sur des roses*. Mai întâiu în tótă țéra e unŭ curentŭ ostilŭ în contra guvernului, care e compusŭ de ómenĭ cu totulŭ impopularĭ și care astădĭ nu stau la putere decâtŭ grație forței baionetelorŭ și sistemului autoritarŭ de guvernamentŭ pe care l'au introdusŭ.

In Bulgaria astădĭ nu mai există libertățĭ publice. Libertatea presei e suprimată de faptŭ, căcĭ abia vre-o două diare oposante se mai găsescŭ în Sofia, pe când în alte timpurĭ erau vre-o șépte optŭ. Aceste două diare scriu cu mare precauțiune, căcĭ décă ar părăsi óre-care limite, pe care guvernulŭ le-a pusŭ manifestărilorŭ spiritului de oposițiă, redactorii lorŭ arŭ fi espușĭ la totŭ felulŭ de miserii și brutalitățĭ.

Cu tóte acestea ura în contra guvernului din di în di e mai vĕdită și ne ememŭ fórte multŭ, ca acéstă ură sĕ nu isbucnéscă și sĕ nu se producă vr'o mișcare de stradă într'unŭ termenŭ fórte scurtŭ. Afară de acésta, Bulgarii nu iubescŭ pe principele de Coburgŭ, în contra căruia o mare antipatiă domnesce în tótă țéra. Amintirea principelui Alexandru de Battenbergŭ e încă vie în inimele Bulgarilorŭ, pe carĭ i-a condusŭ la victoriă, căcĭ elŭ se devotase cu desĕvîrșire țĕrei sale adoptive, mergêndŭ până a cheltui mare parte din lista sa civilă pentru îmbunĕtățirĭ folositóre Bulgariei. Dér antipatia în contra principelui Ferdinandŭ nu predomnesce numai în stratele de josŭ. Principele de Coburg este uritŭ și în cercurile oficiale, și de către oficerii sĕi.

Principele Bulgariei duce o viéță cu totulŭ retrasă. Elŭ nu prea se amestecă în treburile statului, nicĭ nu se interesézā așa de multŭ de ceea ce se face în țéra Bulgărescă. De doi anĭ, de când e domnitorŭ în Bulgaria, principele Ferdinand a părăsitŭ rare-orĭ Sofia.

Acum câteva dile elŭ avea de gândŭ sĕ se ducă la Expoziția universală din Parisŭ, dér principesa Clementina l'a sfătuitŭ sĕ renunțe la acéstă călĕtoriă."

Toastulŭ Țarului și Serbia.

Din Petersburgŭ se scriu următórele diarului „Correspondance de l'Est": Evenimentele din Belgradŭ ni-au întăritŭ opinia, că în Serbia s'a produsŭ nu o revoluție trecĕtóre în sentimentulŭ publicŭ, dér o mișcare națională seriósă și durabilă. Rusia a înțelesŭ, că pentru ca poporulŭ sêrbŭ sĕ rĕmână fidelŭ acestorŭ nouĕ tendințe, are nevoe de sprijinulŭ unei puterĭ, de o putere nu mai puținŭ imposantă. Prin urmare, décă Rusia nu voesce sĕ pérdă ce a câștigatŭ, trebue sĕ împedece din tóte puterile orĭ-ce ingerință față cu națiunea sêrbă orĭ din ce parte ar veni. Pentru acesta Țarulŭ a ridicatŭ acelŭ toastŭ în onórea prințului Muntenegrului. Elŭ a voitŭ sĕ dea a înțelege celorŭ dela Viena, că mare rĕspundere vorŭ lua décă vorŭ căuta sĕ realiseze amenințările unorŭ foi în privința Serbiei și sandjakului Novibazarŭ.

Toastulŭ Țarului și Austro-Ungaria.

Din Budapesta se comunică: D-lŭ Csernatonyi, amiculŭ celŭ mai intimŭ alŭ d-lui Tisza, revine în „Nemzet" asupra toastului Țarului și-lŭ comentéză într'unŭ sensŭ cu desĕvêrșire pesimistŭ. Autorulŭ articolului socotesce cuvintele Țarului ca unŭ apelŭ adresatŭ popórelorŭ din Balcanĭ învitându-le a se strînge în jurulŭ principelui Nicolae.

D-lŭ Csernatonyi dice, că Parisulŭ oferă, este adevĕratŭ, lumii spectacolulŭ unei serbătorĭ; *dér resboiulŭ nu e mai puținŭ posibilŭ*; în opera balŭ mascatŭ se aude de asemenea musică sgomotósă, se vĕdŭ măscĭ și dанțatorĭ și cu tóte astea, în mijloculŭ acestei deslănțuirĭ a veseliei ducele e ucisŭ. După d-lŭ Csernatonyi, Țarulŭ ar fi decisŭ sĕ pună în mișcare cestiunea Orientului, cu tóte că pregătirile se facŭ cu multă precauțiune. Fiindŭ datŭ caracterulŭ oficiosŭ alŭ diarului „Nemzet", se pune articolulŭ d-lui Csernatonyi în legătură cu apropiata deschidere a de-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS".

(3)

Despre critică.

Cum s'a născutŭ și câtŭ de departe a mersŭ.

(Prelegere umoristică.)

Sumețele cuvinte ale lui Virgiliu, cumcă Romanii șĭ-au reservatŭ sie-șĭ arta de a domni, lăsândŭ celelalte arte pe séma popórelorŭ subjugate, s'au împlinitŭ acum cu desĕvêrșire. Aceia, carĭ părăsiseră orĭ ce artă, ședeau acum pe scaunele judecătorescĭ și siliau pe cei învinșĭ ca sĕ îndeplinéscă prestațiunile artistice cele mai înfricoșate, pe când ei înși-șĭ criticau „pe viéță și mórte."

Liberii preoțĭ ai artei celei libere au trebuitŭ sĕ facă locŭ mai ântêiu sclavilorŭ și dup'aceea celorŭ condamnațĭ la mórte, deórece numai astfelŭ de ómenĭ puteau fi întrebuințațĭ pe loculŭ de perdare, căcĭ înalta critică, ceea fără nicĭ o considerare, transformase locul de spectacolŭ într'unŭ astfelŭ de locŭ detestabilŭ. Tóte musele și grațiele însĕ de frica criticatorilorŭ, insetațĭ de sânge, ișĭ căutaseră deja de multŭ refugiu în mormintele artiștilorŭ decedațĭ.

In aceste asile apoi ce-i dreptŭ, că s'au bucuratŭ de liniște îndelungată.

Intr'aceea partea nóstră a lumei a devenitŭ creștină séu celŭ puținŭ s'a botezatŭ. Mulțĭ dintre cei nefericițĭ, carĭ pentru desfătarea publicului au cădutŭ victime ale neumanei critice, au fostŭ canonisațĭ ca martirĭ și sfințĭ, și icónele lorŭ erau adorate acum în modulŭ acela, după cum refusară ei de a adora statuele împĕrațilorŭ; dér prin acésta n'a avutŭ nicĭdecum o sórte mai bună.

Décă critica de până aci a stêrpitŭ de pe fața pămêntului pe toțĭ artiștii, critica ce a urmatŭ de aci înainte, cea călugărescă, șĭ a făcutŭ datorința cum se cade spre a le suci gâtulŭ operelorŭ acelora.

In ochii călugărilorŭ tótă frumsețea luméscă era unŭ lucru diavolescŭ amăgitorŭ, de aceea aruncară operile lui Fidia și Praxitele în cuptorŭ, pentru ca din marmoră sĕ facă varŭ pentru mănăstirĭ. De aceea au prefăcutŭ biblioteca din Alexandria, tesaurulŭ poețilorŭ anticĭ, în cenușe. De aceea Roma papală a nimicitŭ, cu neobosință, monumentele de artă, pe care le jefuise din tóte părțile Roma împĕrătéscă.

Critica cea negră (călugărescă) a statŭ multe vécurĭ, ba chiar o miiă de anĭ peste mormintele artelorŭ frumóse. Numai icóne ticălóse, legende próste călugărescĭ și priveliscĭ scârbóse de mucenicĭ puteau ca sĕ trécă prin censura popilorŭ.

Intr'aceea ómenii se îngrețoșară de așa numita *„estetică din valea plângerii"*, ce a urmatŭ și după care judecau și condamnau criticatorii cei sfințĭ, și unŭ șirŭ de bărbațĭ curagioșĭ au cutezatŭ a îndrepta o critică sdrobitóre în contra legendelorŭ autorisate sfinte și în contra scenelorŭ din iadŭ zugrăvite. Lucru de sine înțelesŭ, că acestorŭ bărbațĭ nu li-a mersŭ mai bine ca strămoșilorŭ lorŭ, carĭ n'au voitŭ sĕ îngenunche înaintea cap'd'operilorŭ artistice îndumnedeite, nu, căcĭ ei fură judecațĭ la mórte pe rugŭ și totodată cu ei și mii de partisanĭ ai lorŭ au devenitŭ martirĭ.

Critica cea negră (călugărescă) ișĭ îndeplinea misiunea sa cu atâta zelŭ, încâtŭ, când n'a mai fostŭ nicĭ o artă frumósă de a o prigoni, află ea una nouă, anume arta cea negră, ai cărei cultivatorĭ și învĕțăcei erau condamnațĭ cu toțĭi la mórte.

De cumva afla cineva la unŭ sêrmanŭ artistŭ vre-unŭ tablou, ce sĕmĕna câtŭ de puținŭ cu vre-unŭ omŭ care trăia, atuncĭ atâta ilŭ chinuiau, până ce spunea, că acelŭ tablou este destinatŭ ca sĕ facă vrăjitorii în contra originalului; décă vre-unŭ poetŭ lyricŭ nefericitŭ era auditŭ de către cineva declamândŭ nisce versurĭ pe carĭ nicĭ unŭ omŭ nu le pricepe — și o astfelŭ de plăcere pregătescŭ lyricii încă și în diua de astădĭ ómenilorŭ — atuncĭ pe unulŭ ca acela ilŭ siliau prin chinurĭ ca sĕ mărturiséscă, că acelea versurĭ suntŭ nisce formule pentru vrăjire; și de cumva vre-o sêrmană țigancă tînĕră a avutŭ nenorocirea de a cânta și a juca așa de frumosŭ, încâtŭ vre-unŭ omŭ însemnatŭ s'a îndrăgostitŭ cumva în ea, atuncĭ acea sêrmană ființă era acusată de vrăjitóre și o astfelŭ de acusațiune însemna totŭ atâta câtŭ o sentință de mórte.

Arta cea négră a rĕpusŭ viéța la mii de bărbațĭ și la sute de mii de femei.

Póte că va protesta cineva, din causă că judecătorii inquisitorĭ suntŭ socotițĭ între criticătorĭ; dér acésta protestare nu va folosi nimicŭ, deórece n'a

legațiunilorŭ, în care membrii, carĭ aparțină opoșiției unguresci, voră atăca politica d-lui de Kalnoky. Pare-că deșteptândă frica, se urmăresce ținta de a face pe delegații ungurĭ în acelașă timpă moderațĭ și circumspecțĭ în espresiunile lorŭ. Comitele Kalnoky speră astfelŭ că va pute sĕ refuse orĭ-ce explicațiă, avêndŭ în vedere gravitatea situațiunei.

O alianță anglo-franco-rusă.

Din Berlinŭ se telegrafiază: Presența simultană la Parisŭ a principelui de Walles și a ministrului rusŭ de resbelŭ, generalulŭ Wannowsky, precum și a generalului rusŭ Annenkov e fórte comentată în cercurile diplomatice. Se pretinde, că ar fi vorbă de a determina basele unei cooperațiunĭ politice și militare franco-anglo-rusescĭ și că s'ar începe negociărĭ în privința proiectului de căsĕtoriă a principesei Maid, fiica mai mare a principelui de Walles, cu Țareviciulŭ.

SCIRILE ĐILEI.

Episcopulŭ Caransebeșului. Scirea despre întărirea alegerii archimandritului și vicarului archiepiscopescŭ *Nicolae Popea*, ca Episcopŭ alŭ eparchiei Caransebeșŭ, se confirmă. In fóia oficială „Budapesti „Közlöny“ dela 13 Iunie a. c. a și apărută autografulŭ Majestății Sale, prin care se face acéstă întărire.

Felicitămŭ cu tótă căldură pe noulŭ Episcopŭ alŭ Caransebeșului și-i urămŭ viĕță îndelungată și isbêndă în tóte întreprinderile sale pentru binele și prosperarea clerului și alŭ poporului românŭ din diecesa sa!

***

Producțiunea musicală, dată Mercurĭ de corulŭ seminariului din Sibiiu în sala gimnasiului românŭ de aicĭ a avută unŭ succesŭ strălucitŭ. Sala era îndesuită de publicŭ. Corulŭ condusŭ de d-lŭ *George Dima*, a esecutatŭ tóte punctele bogatei și alesei programe cu multă măestriă și cu rară precisiune, fiindŭ adese-orĭ și în modŭ sgomotosŭ aplaudatŭ. Asemenea au fostŭ viu aplaudatu și solerile tenoristului, d-lŭ Ghiță Popŭ, care posede o voce plăcută și mlădiósă. Succesulŭ splendidŭ alŭ întregei producțiunĭ este a se atribui numai escelentei școle musicale, ce o au coriștii sub conducerea d-lui *George Dima*, care și prin compositiunile sale frumóse nĭ-a dovedĭtŭ din nou, că este la înălțimea renumelui sĕu.

***

Distincțiune. Cetimŭ în „Naționalulŭ“ din Bucurescĭ: Aflămŭ cu plăcere, că eruditulŭ nostru compatriotŭ, Dr. Assaky, fiindŭ deja membru alŭ societățeĭ de chirurgiă din Parisŭ, astădĭ a câștigatŭ o nouă onóre numindu-se în unanimitate membru alŭ societății de medicină practică din Parisŭ. Noi cunoscênd greutatea și condițiunile pentru a pute străbate în asemenea societățĭ și a pute sta alăturĭ cu învĕțațĭ ca: Cornil, Peter, Terrilon, Polailon, Terrier, Verneuil, Trelat, Jacoud etc. etc., felicitămŭ din inimă pe d-lŭ dr. Assaky, care prin sciința și caracterulŭ sĕu scie sĕ se facă iubitŭ și respectatŭ pretutindenĭ.

***

Recunoscință ungurescă. După cum comunică fóia lui Bartha Miklos din Clușiu, contele Kun Kocsard a dăruitŭ Kulturegyletului moșiile sale cu tóte ale lorŭ în prețŭ de peste 200,000 fl. La predare au fostŭ de față vicepreședintele kulturegyletului Miklos Bartha și secretarulŭ lui Iosef Sandor. Se voră colonisa Sĕcui pe acelŭ pămêntŭ.

Câte brațe românescĭ nu voră fi muncitŭ muncă grea pentru ca contele din vorbă sĕ câștige averea de mai sus, și cu ce le rĕsplătesce Românilorŭ! Dăruesce pămêntulŭ sĕu nu celorŭ carĭ 'i l'au muncitŭ, ci celorŭ carĭ uneltescŭ în contra esistenții Românilorŭ ca Românĭ! Der Kulturegyletiștii trăescŭ îndĕrĕtŭ cu câteva vecurĭ, décă credŭ că potŭ desnaționalisa în điua de adĭ pe Nemaghiarĭ!

***

Școla germană de industriă din Sibiiu a primitŭ în anulŭ acesta școlarŭ 480 școlarĭ, dintre carĭ 90 au eșitŭ în cursulŭ anului, rĕmânêndŭ până la fine 390 scolarĭ. Dintre aceștia 379 cercetaseră mai nainte scóla poporală, 69 cea reală, 32 gimnasiulŭ. După naționalitate au fostŭ 352 Germanĭ, 81 Ungurĭ, 47 Românĭ.

***

Trăsnetŭ. Mercurea trecută s'a descărcatŭ asupra Tălmaciului o furtună grozavă. Trăsnetulŭ a aprinsŭ șura economului Auner. Unŭ omŭ bĕtrânŭ fŭ doborîtŭ la pămêntŭ de o bârnă aprinsă, frângêndu-i-se amêndouĕ picióreie. O femeiă fŭ înmormêntată de viă de frontonulŭ casei, care se dĕrîmă. Nu se scie décă mai trăesce. In Uióra de susŭ au fostŭ trăsnițĭ 9 boi ai contelui Teleki, dintre carĭ 5 au fostŭ omorîțĭ, ér 4 numai rănițĭ.

***

Sĕlbaticŭ. Ciangăulŭ Janos Bartha din Bacifalu, înfuriându-se, spintecă socrei sale pântecele cu unŭ cuțitŭ și răni greu și pe nevastă-sa. Sócră-sa a murită. Sĕlbaticulŭ Ciangău e arestatŭ.

***

Pădurarŭ ucisŭ. In Sâmbăta Rosaliilorŭ a fostŭ găsitŭ mortŭ în Someșŭ, ce curge pe hotarulŭ Gelăului, pădurarulŭ erarialŭ alŭ Someșului rece, Iosifŭ Dragomirŭ. Se đice, că l'au omorîtŭ doi ómenĭ din comuna Someșului rece, carĭ au fostŭ prinșĭ furândŭ lemne. Sĕrmanulŭ omŭ lăsă în urmă'i o vĕduvă și doi orfanĭ. Cercetarea e în curgere.

Biserica din Deșiu.

Deșiu, la Inălțarea Domnului, 30/5 1889.

Românii din Deșiu, capitala municipiului Solnocŭ-Dobêca, se silescŭ cu totŭ deadinsulŭ sĕ-șĭ facă biserică nouă, corĕspundĕtóre, căcĭ cea de acuma e mică, de lemnŭ, și nu încape totŭ poporulŭ în ea.

Intru realisarea acestui scopŭ lucréză ei de vre-o 15 anĭ.

In 26 Maiu a. c. s'a ținutŭ sub presedința d-lui protopopŭ *Ioanŭ Velle* o conferență în causa edificărei bisericei acesteia în scóla română din Deșiu, la care conferență au luatŭ parte mai mulțĭ inteligențĭ și poporenĭ. Totŭ în causa acésta s'au mai ținutŭ încă alte trei conferințe, în care s'au subscrisŭ oferte continuative celorŭ subscrise mai 'nainte și publicate în „Gaz. Trans.“ Nr. 21 a. c., și anume încă dela următorii:

Grigore Haranguşiu (economŭ) 25 fl., Teodorŭ Bodea 20 fl., Gavrilŭ Copșia 20 fl., Alexandru Tohati cancelistŭ 20 fl., Vasilie Popŭ economŭ 2 fl., Mihaiu Ladariu econ. 4 fl., George Găureanŭ 5 fl., Ioanŭ Centea 5 fl., Irimie Stanciu 2 fl., Nicolae Moldovanŭ 10 fl., Demian Câmpanŭ 5 fl., Petru Câmpanŭ 5 fl., Maria Petrovanŭ vĕduvă 5 fl., Todorŭ Bujiția 5 fl., Todorŭ Ciurtu 5 fl., Vasilie Ciorlăușiu 10 fl., Ioanŭ Alexa 10 fl., Ioanŭ Prodanŭ 5 fl., Marcu Filipŭ lemnarŭ 6 fl., Gavrilŭ Bezericu 5 fl., Gavrilŭ Crăciunŭ 5 fl., Maria Borzașŭ 10 fl., Zaharia Drăghian 5 fl., Pante Mureșianu 5 fl., Ignatŭ Popŭ pe vale 5 fl., Toma Baieșiu 10 fl., Vasilie Aneca 4 fl., Mihaiu Tomșia 2 fl., Dumitru Borzașŭ 3 fl., Davidŭ Hossu 5 fl., Vasilica Câmpanŭ 2 fl., Nicolae Murășianu 2 fl. 50 cr., Vasilie Petrovanŭ 5 fl., Todorŭ Pesteșianŭ 5 fl., Onița Popŭ 5 fl., Chirilă Mureșianu 5 fl., Mitru Ladariu 2 fl., Vasilie Timboșiu 10 fl., Filipŭ Pene 4 fl., Irina Racolția vĕduvă 10 fl., Çilea Câmpanŭ 5 fl., Ilisie Moldovanŭ 5 fl., Alexandru Mafteiu 4 fl., Todorŭ Mureșianu 5 fl., Iacobŭ Popŭ pe vale 8 fl., D-lŭ Petru Anca președintele sedrei orfanale 60 fl., d. Teodorŭ Hermann protopopŭ gr. or. 5 fl., d. Eugeniu Salca notarŭ la tribunalŭ 10 fl., Gavrilŭ Fetche finanțŭ 5 fl., Laurențiu Micheșŭ învĕțătorŭ 5 fl., Gavrilŭ Sleamu notarŭ în Mogogea 30 cr. Suma 387 fl. 50 cr., cu cei publicați, 1049 fl., face 1436 fl. și 50 cr., carĭ suntŭ a se solvi în rate după voia fiăcăruia până la 1 Iulie 1890. — Dintre domnĭ voră mai subscrie încă 14 inșĭ, cu ale cărora oferte se va mai spori suma. In acele conferințe s'a alesŭ și încredințatŭ d-lŭ Dr. Teodorŭ Mihali, ca sĕ esopereze destabularea pretensiunei la fondulŭ internŭ alŭ grădinei pe care e a se edifica biserica, — dela d-nii Augustŭ Munteanu și Vasile Hossu, carĭ au iertatŭ, respective au consideratŭ ca plătite cele 200 fl. v. a.

Pentru continuarea subscrierilorŭ de oferte s'au alesŭ d-nii Ioanŭ Velle, Dr. Teodorŭ Mihali, Augustŭ Munteanŭ, Dr. Gavrilŭ Triponŭ și Florianŭ Hatosŭ, atâtŭ aicĭ în Deșiu, câtŭ și în Gherla. Ba a fostŭ rugatŭ D. Gavr. Manu sĕ angajeze damele române pentru colectare de ajutóre.

Deórece e probabilŭ, că teritoriulŭ hotarului Deșiu se va comasa până în primăvera anului viitorŭ și biserica posede unŭ locŭ în apropierea Someșului, peste podŭ, bunŭ pentru arderea cărămidilorŭ, de care vomŭ ave lipsă la clădirea zidului pentru formarea de arcurĭ la corŭ, ușĭ, ferestri, altarŭ, boltitură și la turnŭ, s'a luatŭ decisiunea, ca în totŭ casulŭ în decursulŭ verei acesteia sĕ se pregătéscă spre scopulŭ acesta o sută de mii cărămidĭ, pentru esoperarea cărora s'a alesŭ o comisiune în persónele d-lorŭ Augustŭ Munteanŭ, Ioanŭ Sichișanu, murariu, Teodorŭ Colceriu, coratorŭ primariu, și George Șiuleanu, lemnarŭ, ér pentru administrarea fondului de edificare, spre încassarea ofertelorŭ subscrise prin obligațiunĭ și publicate în numĕrulŭ acesta și în numĕrulŭ susŭ amintitŭ alŭ „Gaz. Trans.“ și a celorŭ ce se voră mai subscrie, s'a alesŭ în 3 Martie a. c. o comisiune stătătóre din d-nii Dr. Teodorŭ Mihali, Petru Mureșianu și Florianu Hatosŭ, carĭ s'au constituitŭ între sine astfelŭ: Dr. Teodorŭ Mihali președinte, Petru Mureșianu cassarŭ, Florianŭ Hatos controlorŭ, care comisiune șĭ-a și începutŭ activitatea în 23 l. c. — Suma totală subscrisă până acuma e de 1436 fl. 80 cr.

In conferința din urmă s'au luatŭ disposițiunĭ și pentru așeḑarea cărămidelorŭ în unŭ șopru pentru scutirea acelora contra elementelorŭ, spre care scopŭ s'au preliminatŭ 100 fl., ér clădirea bisericei nu se va începe în anulŭ acesta, deórece *edificarea aceleia fiindŭ preliminată cu 10,000 fl. v. a.*, și astădĭ nu dispunemŭ de mai multŭ decâtŭ abia de 6000 fl. în banĭ și oferte apromise și *ne lipsescŭ prin urmare încă vre-o 4000 fl.* v. a., carĭ scie bunulŭ D-ḑeu dela cine și cum 'i vomŭ pute câștiga pe calea ofertelorŭ, că de alte mijlóce nu dispunemŭ, — décă nu se voră afla mai mulțĭ mecenațĭ generoșĭ și cu dare de mână, carĭ sĕ ne întindă mână de ajutorŭ, pentru că de aci din locŭ, precum arată ofertele mai susŭ amintite, puterile materiale fiindŭ așa ḑicêndŭ desecate, nu voră concede nicĭ la cei cu stare materială mai bună, cu atâtŭ mai puținŭ însĕ nu-i voră concede poporului mai sĕracŭ ca sĕ dea mai multŭ decâtŭ au promisŭ.

De aceea mare bunĕtate și ajutorŭ la timpŭ ni-ar face contribuirile marinimóse ale publicului românŭ, la a căruia bunăvoință ne permitemŭ prin acésta a apela, rugându-lŭ respectuosŭ ca sĕ binevoiască a ne da grabnică mână de ajutorŭ cu marinimósele d-lorŭ oferte în banĭ, ce suntŭ a se trimite la adresa d-lui casarŭ *Petru Mureșianu* (posta și locuința în *Deșiu*, Transilvania.) Representanța bisericéscă îșĭ va ține de pré plăcută datorință a cuita contribuirile oferite pe calea ḑiaristicei române. — Deórece Românii din Deșiu, în numĕrŭ de peste 1,500 suflete — a cărora stare precariă și intemeiatele considerațiunĭ, de carĭ suntŭ condușĭ în acéstă nisuință a lorŭ, s'au descrisŭ în colónele acestui prețuitŭ ḑiarŭ (N-rulŭ 21/889.) — precum s'a arătatŭ, au făcutŭ totŭ ce lĭ-a statŭ în putere față cu acéstă instituțiune nobilă și salutară, ne credemŭ în-

---

fostŭ vina lorŭ, că au avutŭ așa de puțină a face cu adevĕrata artă frumósă; căcĭ din aceea artă numai puținŭ esista, și ei, încâtŭ a statŭ în puterile lorŭ, au contribuitŭ în modŭ onorificŭ și bravŭ la deslegarea duplei probleme a criticei, și anume:

1. Idolisarea poeților și profeților celorŭ morțĭ, pe carĭ i-au fostŭ făcutŭ martirĭ criticatorii de odinióră și

2-a. Unŭ martiriu câtŭ se póte de fierbinte pentru poeții și profeții cei noi pe carĭ îi voră idolisa criticatorii viitorĭ.

Apoi cumcă criticatorii din timpulŭ mai nou țină încă cu fidelitate la programulŭ criticatorilorŭ din trecutŭ, prin puține esemple credŭ că voiu demonstra îndeajunsŭ.

Așa pe vremea lui Holberg, unŭ cap'd'operă de acestuia a fostŭ timbratŭ de către învĕțata și stricta critică a fi unŭ pasquilŭ spurcatŭ care atacă universitatea, pe episcopulŭ, conventele clericale, ba chiar religiunea și stăpânirea, și de aceea ar trebui, spre rușinea autorului, sĕ fiă arsŭ paschilulŭ de călău, deși chiar grațiósa critică nu putŭ sĕ descopere altceva în aceea poesiă, decâtŭ „că în ea se face o glumă care mai bine ar fi fostŭ sĕ nu se fi scrisŭ.“ Acelŭ Holberg s'a mângăiatŭ atuncĭ cu aceea, că elŭ „a avutŭ aceeașĭ sórte, ca și mulțĭ alțĭ autorĭ, ale cărorŭ scrierĭ, câtŭ timpŭ au trăitŭ, au fostŭ înegrite, după mórtea lorŭ însĕ glorificate, ba încă înălțate până'n norĭ.“

O sută de anĭ mai târḑiu, când Heiberg prin dramele sale a datŭ nouă viĕță teatrului danezŭ, recensenții îi calificară lucrările sale cu espresiunea, „că suntŭ nisce platitudinĭ, carĭ dejosescŭ teatrulŭ și nimicescŭ gustulŭ.“ Heiberg se putŭ mângăia cu aceea, că comediile lui Holberg „asupra cărora toțĭ șĭ-au datŭ cuvêntulŭ, cumcă le voră ridica până'n norĭ, deórece suntŭ vechĭ și renumite în tótă lumea“, au avutŭ aceeașĭ sórte, când au fostŭ nouĕ.

Abia trecură 40 de anĭ dela mórtea lui Heiberg, și a și fostŭ canonisatŭ; și decumva recensenții judecau pe vre-unŭ scriitorŭ contimporanŭ, atuncĭ ei totdéuna reflectau la „Ioanŭ Ludovicŭ Heiberg, prima autoritate în lucrurile de gustŭ“ precum și la „dramele sale cele clasice“.

In alte țĕrĭ a fostŭ și asta totŭ asemenea. Așa d. e. Schiller a fostŭ fără îndurare atacatŭ de către criticatorii contimporanĭ, pe când radamanții de astăḑĭ ilŭ adoréză cu condeiulŭ ca pe principele poeților, — de ce nu ca pe Dumneḑeulŭ poeților — pentru ceea ce voră ei sĕ se despăgubéscă prin aceea, că stropescŭ cu cernéla lorŭ cea veninósă pe toțĭ câțĭ caută sĕ ajungă pe Schiller; firescŭ lucru, că critica va urma totdéuna pe drumulŭ acesta, — dér a urma mai departe mie unuia nu-mĭ mai stă în putere. Numai unŭ lucru mai am de făcutŭ, adecă a ridica pe stimații mei ascultătorĭ cu o treptă mai susŭ peste amețitórea înălțime, pe care eu m'am așeḑatŭ ca recensentŭ alŭ recensenților, și acésta o facŭ și din aceea pricină, că lasŭ în voia stimațiilorŭ mei ascultătorĭ de a critica critica mea despre critică.

La casŭ când însĕ judecata d-vóstrĕ ar fi, peste așteptarea mea, de totului totŭ pré severă, atuncĭ eu voiu încerca a vĕ liniști, asigurându-vĕ că de repețite orĭ am fostŭ condamnatŭ de criticĭ, dér pe lângă tóte acestea eu nicĭ când nu mĭ-am rugatŭ mórtea, pentru de a mĕ împărtăși de o critică mai favorabilă!

(E. Bogh.) *Valeriu Florianŭ.*

dreptățiți la acestŭ apelŭ pentru ajuóre esterne și dela frații din depărtare.

Curatoratulŭ bisericescŭ din Deșiu.

*

Recomandămŭ căldurosŭ apelulŭ de mai susŭ atâtŭ frațilorŭ noștri de aicĭ, câtŭ și celorŭ de peste munțĭ, și le atragemŭ atențiunea asupra faptului, că Deșiulŭ, capitala unui comitatŭ în preponderanță românéscŭ, astădĭ șĭ-a luatŭ rolulŭ de orașŭ maghiarisatorŭ și că prin urmare întărirea elementului românŭ din acelŭ orașŭ pe tóte terenele, este o cestiune de viéță pentru Românii din acele părțĭ.

„Redacțiunea „Gazetei Transilvaniei“ primesce cu plăcere contribuirĭ în favórea bisericei române din Deșŭ, pe carĭ le va înainta imediatŭ la loculŭ destinatŭ. *Red.*

Din dieta ungurésca.

In camera din Pesta, deputatulŭ *Polonyi* învinuì pe deputatulŭ Gabriel *Varady*, că a luatŭ banĭ dela ómenĭ, ca sĕ-i pună în funcții, ba unui funcționarŭ de economiă i-a luatŭ 400 fl. pentru ca sĕ-i procure o funcțiune.

Varady declară, că e adevĕratŭ cumcă i-a datoratŭ acelui funcționarŭ 400 fl., dér că acum nu-i mai datoresce. E adevĕratŭ și aceea, că i-a promisŭ sĕ-lŭ recomande la proprietarĭ de pĕmêntŭ amicĭ de-ai sĕi, ca sĕ-lŭ ia funcționarŭ la economiă. L'a și recomandatŭ la unŭ mare proprietarŭ în Galantha, dér fără succesŭ, fiindcă nu era locŭ vacantŭ. Nu i-a promisŭ însĕ nicĭodată a-lŭ recomanda pentru vr'unŭ postŭ de statŭ, erarialŭ orĭ publicŭ. Asta afacere decĭ e cu totulŭ privată și nu lovesce în posițiunea sa de deputatŭ, nicĭ nu a vĕtĕmatŭ prin ea datorințele sale de deputatŭ.

Geza *Polonyi* spuse, că în adevĕrŭ adĭ Varady nu-i mai datoresce acelui individŭ, pentrucă i-a plătitŭ lui Polonyi cele 400 fl. a doua di după ce s'a adusŭ acéstă afacere în dietă. Citesce totodată o scrisóre a acelui funcționarŭ de economiă adresată lui Polonyi: „Mie ca fostŭ funcționarŭ alŭ domenielorŭ mĭ-a propusŭ d-lŭ deputatŭ Gabriel Varady sĕ-mĭ procure, pentru unŭ provisionŭ de 1000 fl., prin influința sa unŭ postŭ corĕspundĕtorŭ, orĭ pe o moșiă erarială, orĭ pe proprietatea unui magnatŭ, celŭ mai târdiu până la 30 Martie a. c.“

Președintele camerei *Pechy* dice că și lui i-a adresatŭ acelŭ individŭ o scrisóre, în care spune curatŭ, că n'are intențiunea sĕ aducă căderea morală a respectivului deputatŭ, ci ilŭ rógă numai, pe președintele, sĕ-i ajute a-șĭ scóte cei 400 fl. Scrisórea e iscălită: Todor Benö. „Asemenea scrisorĭ primescŭ fórte multe mai alesŭ cu privire la acei deputațĭ, carĭ suntŭ și advocațĭ. E bine sĕ trecemŭ la ordinea dilei“.

Astfelŭ stă lucrulŭ cu protecțiunea deputațilorŭ la darea slujbelorŭ. Guvernamentalii s'au supĕratŭ focŭ, că Polonyi a descoperitŭ casulŭ de mai susŭ, fiindcă Varady făcea parte din partidulŭ tiszaistŭ. „Nemzet“ s'a grăbitŭ a se lĕpĕda de Varady, dicêndŭ că nu face parte din clubulŭ partidei tiszaiste și că decă a luatŭ parte la conferințele acestuia, i-s'a permisŭ numai din causa etății și situațiunei sale, ceea ce póte că a fostŭ o erore. Varady a declaratŭ într'o scrisóre, că nu va mai lua parte la conferințele clubului tiszaistŭ, ér Polonyi a declaratŭ, că a primitŭ banii dela Varady și i-a trimisŭ pe poște la destinațiune, numai din considerare la etatea (70 anĭ) și la raporturile familiare ale lui Varady.

Orĭ câte declarațiunĭ s'arŭ face și orĭ-câtŭ s'arŭ lĕpĕda tiszaiștii de Varady, faptŭ e, că elŭ a luatŭ parte la conferințele clubului tiszaistŭ ca deputatŭ alesŭ cu programulŭ tiszaistŭ. Cu unŭ scandalŭ mai multŭ.

Corespondența „Gaz. Trans.“

Din părțile Cuhalmului, Iunie 1889.

Domnule Redactorŭ! Dĕunădile am avutŭ durerea sĕ îmormêntămŭ pe fostulŭ învĕțătorŭ definitivŭ în comuna sa natală Bundorf, Nicolau Viscreanu. Rĕposatulŭ, câtŭ timpŭ a trăitŭ, și câtŭ timpŭ a fostŭ în viéță și harniculŭ parochŭ Nicolau Vătășanu, au condusŭ împreună trebile bisericescĭ și școlare numai și numai spre binele poporenilorŭ. Au ziditŭ unŭ localŭ frumosŭ de școlă, apoi în ințelegere cu parochienii au însărcinatŭ unŭ architectŭ sĕ facă planulŭ pentru zidirea unei biserici noue, care numai acuma de unŭ anŭ s'a gătatŭ. Ea s'a ziditŭ atâtŭ prin contribuirĭ benevole, câtŭ și printr'unŭ aruncŭ, cu care parochienii s'au învoitŭ. Peste totŭ, cât, timpŭ a fostŭ în viéță parochulŭ Vătășanŭ și câtŭ timpŭ a funcționatŭ în Bundorf ca învĕțătorŭ Nicolae Viscreanu lucrurile au mersŭ bine.

Cu venirea noului parochŭ Joanŭ Curta lucrurile însĕ au începutŭ sĕ cam șchiopăteze. De câte-orĭ au publicatŭ Bundorfenii concursŭ pentru postulŭ de învĕțătorŭ, de pildă, de atâtea-orĭ părintele I. Curta a surprinsŭ pe Bundorfenĭ cu scirea de necredutŭ, că n'a petiționatŭ nicĭ unŭ învĕțătorŭ la acestŭ postŭ, și apoi pe la începutulŭ lui Noemvrie intră părintele Curta și în funcția de învĕțătorŭ, precum e și în diua de adĭ. Nu mai amintescŭ, că pe timpulŭ prelegerilorŭ școlare pré de multe-orĭ e dusŭ sĕ-șĭ isprăvéscă treburĭ de-ale sale.

Alte neajunsurĭ, de care avemŭ a ne plânge, suntŭ:

1) Nicĭ până adĭ n'a procuratŭ tabelele de părete cu litere imprimate de cetitŭ pentru copiii de școlă, deși Ven. Consistoriu archidiecesanŭ din Sibiiu a datŭ 25 fl. spre acestŭ scopŭ; ne-amŭ pomenitŭ însĕ în școlă cu tabele de cetitŭ cu textŭ maghiarŭ procurate de sigurŭ de inspectorulŭ de școle reg. ung. 2) Sinodŭ parochialŭ n'a ținutŭ de 8 anĭ, de când e parochŭ, nicĭ nu s'a raportatŭ prin urmare Sinodului parochialŭ nicĭodată despre venitele și speselebisericescĭ și școlare. 3) Comitetulŭ parochialŭ îșĭ ține ședințele sale în casă la preotulŭ, așa că mai curêndŭ s'ar pute numi Comitetŭ familiarŭ. 4) Totŭ părintele Curta e și casierulŭ bisericei și alŭ școlei, cassa o ține în locuința sa, ér epitropia figureză numai cu numele.

In Aprilie trecutŭ reposă, precum am amintitŭ, învĕțătorulŭ N. Viscreanŭ. In diua îmormêntării, părintele Curta, care de altmintrelea a fostŭ pricopsitŭ cu 50 fl. v. a. de rĕposatulŭ Trefortŭ, n'a vrutŭ sĕ'lŭ împărtășéscă cu sf. taine ale muribundilorŭ în césulŭ morții, deși ilŭ spovedise.

Ba i-a interdisŭ clisierului a trage și clopotulŭ de scire când a muritŭ, precum și la îmormêntare, decă familia rĕposatului nu va plăti pentru prapor unŭ florinŭ și pentru loculŭ de îmormêntare (grópă) 5 fl., ceea-ce în Bundorf nu se pomenesce; și apoi clopotulŭ celŭ mare dela biserică, după cum sunt informatŭ, e cumpăratŭ, orĭ celŭ puținŭ a contribuitŭ tatălŭ rĕposatului fórte multŭ la cumpĕrarea lui.

Mĕ opriescŭ aci, D-le Redactorŭ, mai amintindŭ numai, că păr. Curta îșĭ cam dă cóte și cu funcționarii administrativĭ și comunalĭ, arĕtândŭ puținŭ interesŭ pentru trebile Românilorŭ.

Unŭ parochianŭ.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“.

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Viena, 14 Iunie. „Militärzeitung“ primesce din Pola informațiunea, că în marina de resboiu se va introduce adjustarea soldatului cum trebue sĕ fiă în câmpŭ. Prin acéstă adjustare sĕ li-se facă cu putință detașamentelorŭ marinei, ca debarcândŭ pe uscatŭ sĕ pótă fi întrebuințate ca corpurĭ deplinŭ independente și sĕ pótă manevra pe uscatŭ. Adjustarea este întocmită pentru pușca de repetiță Mannlicher.

Berna, 14 Iunie. Scirea cum că Germania are intențiunea a rechiăma pe ambasadorulŭ sĕu nu este adevĕrată.

Roma, 14 Iunie. Organele Vaticanului provocă pe ministrulŭ-președinte Crispi, ca sĕ-șĭ dovedéscă afirmarea, că Papa e inimiculŭ Italiei, deórece suntŭ împuternicite a declara acea afirmare de-o miserabilă calumniă.

Logodnă.

D-lŭ *Ioanŭ I. Popea* și D-șora *Elena Steriu*, fidanțațĭ. *Brăila*, 21 Maiu 1889.

ULTIME SCIRĬ.

Diarele din Bucurescĭ afirmă, că disele unui diarŭ rusescŭ, cumcă s'a revocatŭ decretulŭ de espulsare alŭ iconarilorŭ rușĭ, suntŭ absolutŭ eronate. *Acestŭ decretŭ n'a fostŭ revocatŭ.*

DIVERSE.

Invasiune americană la Londra. „Pall Mall Gazette“ dice, că acuma Londra este cu desĕvîrșire năpădită. Marele transportŭ de Americanĭ porniți spre espoșițiune a începutŭ, și cea mai mare parte dintre cetățenii Statelorŭ-Unite facŭ poposire și în Englitera, ca sĕ asiste la alergările de cai. Tóte otelele din Londra suntŭ pline, și orĭ-cine nu șĭ-a comandatŭ locuința cu câte-va dile mai înainte, prin depeșă, este în pericolŭ sĕ mâe nóptea la Trafalgar-Square, avênd cerulŭ dreptŭ acoperemêntŭ.

Culmea esactității. Când cu trecerea regelui Italiei pe la Milano, întorcêndu-se la Roma din călĕtoria făcută 'n Germania, Majestatea Sa se scoborîse din vagonŭ ca sĕ vorbéscă cu persónele carĭ'i eșiseră întru întêmpinare. La ora regulamentară, locomotiva a trasŭ unŭ fluerŭ lungŭ și trenulŭ regalŭ a pornitŭ. . . . lăsândŭ pe Regele în salonulŭ de așteptare. A trebuitŭ sĕ se facă semnale ca sĕ vină mașina îndĕrĕtŭ; și trenulŭ s'a întorsŭ cu fumulŭ scădutŭ, ca sĕ reia pe regele și pe fiulŭ sĕu, carĭ se lungiseră la taifasŭ. Negreșitŭ că nu i-s'a datŭ nicĭ o decorațiune șefului de trenŭ pentru punctuala observațiune a orarului căilorŭ ferate.

Creștinismulŭ în Japonia. Guvernulŭ japonezŭ a datŭ deplină libertate predicatorilorŭ creștinĭ, ca sĕ propage prin Japonia credința lui Christosŭ. Dér unŭ Americanŭ, colonelulŭ Olcott, combate cu succesŭ creștinismulŭ prin conferințe organisate de elŭ prin tóte orașele. Colonelulŭ Olcott îndémnă pe Japonezĭ sĕ nu'șĭ lapede credințele, și pretutindenea poporulŭ apĕră pe ciudatulŭ apĕrătorŭ alŭ religiunei lui Budha.

O planetă nouă. Unulŭ dintre astronomii observatorului din Nizza, d-lŭ Charloy, a descoperitŭ o planetă nouă de a douĕ-sprĕ-decea mărime și care face parte din constelațiunea Feciórei. Planeta acésta s'a clasificatŭ sub numĕrulŭ 284.

In Neapole s'au găsitŭ catacombe suterane în Via Cristallini. Ele dateză după cum asigură cercetarea bărbațilorŭ speciali, din secululŭ primŭ înainte de Christosŭ. Catacombele suntŭ bogatŭ împodobite cu minunate sculpturĭ în marmură și în lutŭ roșu și au mai cu sémă inscripțiunĭ grecescĭ, și câteva latinescĭ. Intrarea este împodobită c'unŭ capŭ grandiosŭ de Medusă, podinile suntŭ cu mosaicŭ făcute.

Mare furtŭ de giuvaere. In Lipsca nisce hoțĭ au spartŭ la Rosalii în prăvălia giuvaergiului Holtbür și au jăfuit'o de tóte sculele ce se aflau într'însa. S'au furatŭ: 200—300 inele de brillantŭ, 300 lanțurĭ de aurŭ, 150 ace de cravată cu brillante, 95 inele de logodnă, 23 ceasornice de dame de aurŭ, 150 brățărĭ de brillantŭ, 100 inele cu diferite petrii etc. D-lŭ Holtbür prețuesce paguba cu 75 de mii mărcĭ. Hoțilorŭ nu li s'a putută da de urmă.

Corpulŭ oficerescŭ francesŭ. Anuarulŭ pe 1889 dă amĕnuntele următóre în privința efectivului oficerilorŭ armatei francese: *Infanteriă*: 188 de colonelĭ, 190 Lt.-colonelĭ; 1069 șefĭ de batalionŭ; 4,097 căpitanĭ; 3,493 locotenențĭ; 2,464 sub-locotenențĭ. *Cavaleriă*. — 85 de colonelĭ 78 lct-colonelĭ; 280 șefĭ de escadronŭ; 1,704 căpitanĭ; 951 locotenențĭ 916 sub-locotenențĭ. *Artileriă*: 77 de colonelĭ; 77 lt.-colonelĭ; 313 șefĭ de escadronŭ; 1,424 căpitanĭ; 1,051 locotenențĭ; 430 sub-locotenențĭ. *Geniu*: 37 de colonelĭ; 37 de lt.-colonelĭ; 148 șefĭ, de batalionŭ; 481 căpitanĭ; 180 locotenențĭ; 63 sub-locotenențĭ. Astfelŭ, infanteria are 11,491 de oficerĭ; cavaleria 3,042; artileria, 5,362; geniulŭ, 946. Totalŭ, 19,201 oficerĭ combatanțĭ.

Bogăția limbei francese. Au îndrăsnitŭ mulțĭ sĕ dica, că limba francesă est sĕracă în espresiunĭ. Multŭ mai bine ar face aceia, care vorbescŭ astfelŭ, sĕ vĕdă bogăția ei. Vrea cine-va sĕ afle câte numirĭ are ea pentru a desemna produsulŭ pecuniarŭ alŭ lucrului? Ei bine étă'lŭ: *Salaire*, pentru ómenii cu diua. *Paye*, pentru lucrătorĭ. *Gages*, pentru servitorĭ. *Trone*, pentru chelnerĭ. *Banque*, pentru tipografĭ. *Appointements*, pentru amploiațĭ. *Prélévement*, pentru patronĭ. *Honoraires*, pentru ómenĭ de legĭ și medicĭ. *Emoluments*, pentru clericĭ. *Coupons*, pentru cei cu obligațiunĭ. *Dividendes*, pentru acționarĭ. *Trimestre*, pentru rentierĭ. *Jetons de presence*, pentru administratorĭ, *Remise*, pentru bursierĭ. *Prime*, pentru agențĭ de asigurare. *Prêt*, pentru soldațĭ. *Solde*, pentru oficerĭ. *Droits*, pentru autorĭ. *Retraite*, pentru pensionarĭ. *Traitement*, pentru funcționarĭ. *Indemnité*, pentru deputațĭ și senatorĭ. *Emargement*, pentru miniștri. *Liste civile*, pentru șefii Statului. *Feux Cachets*, pentru actorĭ. *Droit de peineres*, pentru asistența publică. *Provisions*, pentru agențĭ portărei și notarĭ.

Necrologŭ.

Jalnica soțiă *Irina A. Nestorŭ*, fii *Victorŭ*, *George* și *Emilia*, nora *Maria*, nepoții *Moise*, *Maria*, *Victorŭ*, *Livia* și *Catonŭ*, cumnata *Maria Stefănescu* și fiii, pĕtrunșĭ de cea mai adêncă durere pentru pierderea prea iubitului lorŭ soțŭ, tată, socru, bunicŭ, unchiu și cumnatŭ **Andreiu Fontanu Nestorŭ**, în etate de 75 anĭ, fostŭ directorŭ și profesorŭ la liceulŭ Matei-Basarabŭ, cu durere vĕ facŭ cunoscutŭ, că a încetatŭ din viéță la 28 Maiu în casa sa, strada Sculpturei Nr. 30, unde vorŭ sta rĕmășițele mortuare până în séra de 29 Maiu, cândŭ se va transporta la Biserica sf. George nou.

Inmormêntarea se va face în diua de 30 Maiu órele 1 p. m.

Cortegiulŭ va porni dela biserica sf. George nou la cimiteriulŭ Șerbanŭ-Vodă. *Bucurescĭ*, 28 Maiu 1889.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 14 Iunie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.43	Vênd.	9.46
Argintŭ românescŭ -	„	9.40	„	9.44
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.47	„	9.50
Lire turcescĭ - - -	„	10.58	„	10.65
Imperialĭ - - - -	„	9.58	„	9.65
Galbinĭ	„	5.55	„	5.60
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	102.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.59	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	122.—	„	123.—
Discontulŭ - - - -	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 13 Iunie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4%	101.50
Renta de hârtiă 5%	95.95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	100.05
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	113.50
Bonurĭ rurale ungare	105.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	105.—
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ	105.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.—
Bonurĭ rurale transilvane	105.—
Bonurĭ croato-slavone	105.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	128.—
Renta de hârtiă austriacă	84.50
Renta de argintŭ austriacă	85.15
Renta de aurŭ austriacă	109.60
Losurĭ din 1860	141.—
Acțiunile băncei austro-ungare	906.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	312.75
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	303.—
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.64
Napoleon-d'orĭ	9.49
Mărcĭ 100 imp. germane	58.40
Londra 10 Livressterlinge	119.45

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Nr. 1993—1889. 44,1=1

PUBLICAȚIUNE

referitóre la darea de pușcă și vênatŭ.

Incepêndu-se, conformŭ §-lui 11 alŭ art. de lege XXIII din 1883, anulŭ de dare pentru pușcĭ și vênatŭ cu 1 Augustŭ alŭ fiecărui anŭ și espirândŭ cu 31 Iulie alŭ proximului anŭ, se provócă fie-care, care posede pușcă de vênatŭ, ca se 'șĭ procure dela subscrisulŭ oficiolatŭ o cólă pentru fasionarea dărei și sĕ o aștérnă totŭ aceluiașĭ oficiolatŭ pănă în 30 Iunie anulŭ curentŭ.

Acei, carĭ în decursulŭ anului de dare au venitŭ în posesiunea unei pușcĭ de vênatŭ, se obligă ca sĕ arate acésta în decursŭ de 8 dile subscrisului oficiolatŭ și sĕ 'șĭ aștérnă referitórea colă de fasiune. Acei, carĭ sub titlulŭ unui souvenir, unei erediățĭ familiare etc., pretindŭ eliberarea pușcei de dare, suntŭ obligațĭ, ca sĕ 'șĭ procure blanquetele pentru fasionarea dărei, reașternându-le celŭ multŭ pănă în 30 Iunie a. c.

Acei posesorĭ de pușcĭ de vênatŭ, carĭ suntŭ obligațĭ numai la solvirea dărei de pușcă, se obligă ca sĕ solvéscă acéstă dare la subscrisulŭ oficiolatŭ, pe când acei posesorĭ de pușcĭ de vênatŭ, carĭ voescŭ sĕ 'șĭ procure și certificate pentru vênatŭ, suntŭ obligațĭ ca sĕ plătéscă la oficiulŭ ung. de dare atâtŭ darea de pușcă, câtŭ și aceea de vênatŭ.

Brașovŭ, în 8 Iunie 1889.

Oficiulŭ orășenescŭ de dare.

Publicare de ofertŭ.

Societatea pe acții brașovénă a fabricei de celulosă în Budapesta voiesce se predé spre tăiere și transportare 15,650 metri cubicĭ lemnŭ de molidŭ și de bradŭ în revirulŭ orășenescŭ de pe teritoriulŭ comunei Zĕrneștĭ și 4350 metri cubicĭ lemnŭ de molidŭ și de bradŭ precum și 779 metri cubicĭ lemnŭ de fagŭ (lemne de focŭ) în revirulŭ orășenescŭ de pe teritoriulŭ comunei Branŭ pe anulŭ curentŭ 1889.

Condițiunile contractului se potŭ vedé la forestierulŭ societății în Zĕrnescĭ **Leonard Girtler** și în biroulŭ societății în Brașcvŭ, *strada Căldărarilorŭ Nr. 529.*

Ofertele trebue sĕ fiă provĕdute cu timbru de 50 cr. și trebue se conțină declararea, că celui ce face ofertulŭ îi suntŭ pe deplinŭ cunoscute tóte condițiunile contractului. In aceste sĕ se arate suma oferită atâtŭ cu cifre câtŭ și cu litere clarŭ și lămuritŭ și sĕ arate totodată locuința, numele și conumele oferentului precisŭ. Ofertele trebue sĕ fiă presentate pănă la 17 Iunie 1889 la órele 12 din di în biroulŭ societății. Ofertulŭ se póte face deosebitŭ pentru revirulŭ din Zĕrnescĭ și Branŭ, seu pentru amêndouĕ revirele totdeodată.

La scrisórea de ofertŭ sĕ se alăture pentru amêndouĕ revirele unŭ vadiu de 500 fl. v. a., separatŭ însĕ pentru Zĕrnescĭ unŭ vadiu de 350 fl. v. a. și pentru Branŭ de 150 fl. v. a. banĭ gata.

Hotărîrea cu privire la ofertele întrate se va lua în 18 Iunie a. c. și în casŭ când unulŭ din aceste oferte s'ar afla acceptabilŭ se va încheia cu oferentulŭ respectivŭ contractulŭ, ér celorlalțĭ oferentĭ li se va întórce vadiulŭ.

Societatea își reservéză dreptulŭ de a primi orĭ și care din oferte, chiar și pe acela, care ar fi cu prețulŭ celŭ mai mare, orĭ de a refusa tóte ofertele seu numai unele din ele.

Brașovŭ, în 11 Iunie 1889

Societatea pe acții brașovenă a fabricei de celulosă.

Avisŭ d-lorŭ abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1889.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persone	Trenu accelleratŭ	Trenu omnibus	Trenu mixt
Viena	11.—	8.—		
Budapesta	8.31	2.—	3.10	6.10
Szolnok	11.20	4.05	7.22	9.28
P. Ladány	2.22	5.46	5.52	11.38
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51
		7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezo-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rev		8.16	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.05	1.57	4.49
Huiedin		9.35	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriș			4.15	6.12
Ghirbeu			4.36	6.24
Nădeșel			4.58	6.38
Clușiu		10.35	5.26	6.56
	11.02			7.15
Apahida	11.23			7.48
Ghiriș	12.44			9.13
Cucerdea	1.27			10.04
Uiora	1.34			10.12
Vințulu de susu	1.42			10.19
Aiud	2.07			10.45
Teiușu	2.26			11.34
Crăciunelŭ	3.11			12.11
Blașiu	3.24			12.29
Micăsasa	3.54			1.10
Copșa mică	4.09			1.30
Mediașŭ	4.39			2.14
Elisabetopole	5.11			2.54
Sighișora	5.45			3.35
Hașfaleu	6.12			4.07
Homorodu	7.32			5.54
Agostonfalva	8.17			6.39
Apatia	8.37			7.13
Feldiora	9.06			7.45
Brașovu	9.45			8.32
	1.55	5.32		
Timișu	2.53	6.15		
Predealŭ	3.28	6.47		
Bucuresci	9.35	11.50		

Predealŭ—Budapesta

	Tren de persóne	Trenu acceleratu	Trenu mixt	Trenu omnibus
Bucuresci			7.30	*)
Predealu		4.40	1.14	5.03
Timișa		9.12	1.45	6.22
Brașovu	—.—	9.41	2.32	7.23
	4.54	10.17	7.07	
Feldiora	5.37		7.44	
Apața	6.15		8.09	
Ágostonfalva	6.43		8.29	
Homorodu	7.31		9.07	
Hașfaleu	9.09		10.34	
Sighișora	9.33		10.46	
Elisabetopole	10.02		11.09	
Mediașŭ	11.04		11.35	
Copșa mică	11.24		12.19	
	11.39		11.59	
Micăsasa	11.57		12.15	
Blașiu	12.30		12.43	
Crăciunelŭ	12.45		12.55	
Teiușu	1.13		1.07	
Aiudŭ	2.18		2.11	
Vințulŭ de susu	2.48		2.33	
Uiora	2.56		2.40	
Cucerdea	3.14		2.46	
Ghirișŭ	4.01		3.27	
Apahida	5.28		4.47	
Clușiu	5.56		5.08	
	6.45	5.32		8.—
Nădășelu	7.06			8.36
Gîhrbău	7.22			9.02
Aghireșu	7.37	6.11		9.32
Stana	8.03			10.11
B. Huiedin	8.24	6.43		10.51
Ciucia	9.04	7.12		12.16
Bucia	9.20			12.50
Bratca	9.37			1.19
Rev	9.55	7.51		2.—
Mezo-Telegd	10.20	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	8.42		4.03
	11.19	8.47	10.50	4.47
P. Ladány	1.19	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.31	11.51	3.29	11.51
Budapesta	6.30	1.55	7.45	9.55
Viena	1.40	7.15	6.05	

*) Comunică numai în fiecare Vineri.

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenu omnibus	Trenu de pers.	Trenu de pers.
Viena		11.—	3.40
Budapesta		7.40	9.30
Szolnok		10.42	12.38
Aradu		3.53	5.36
	2.17	4.29	6.06
Glogovațŭ	2.37	4.41	6.18
Gyorok	3.37	5.05	6.43
Paulișu	4.05	5.17	6.55
Radna-Lipova	4.27	5.38	7.14
Conop		6.05	7.46
Berzava		6.23	7.57
Soborșinŭ		7.20	8.42
Zamŭ		7.55	9.11
Gurasad.		8.26	9.39
Ilia		8.47	9.55
Branicica		9.11	10.13
Deva		9.42	10.37
Simeria (Piski)		9.59	10.53
Orăștia		11.—	11.39
Șibotu		11.29	12.01
Vințulŭ de josu		12.02	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.19	12.45
Teiușu	9.54	1.06	1.24

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenu mixt	Trenu de pers.	Trenu mixt
Teiușu	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	11.59	3.34	2.32
Vințulu de josu	12.30	4.10	
Șibotu	1.01	4.43	
Orăștia	1.32	5.13	
Simeria (Piski)	2.03	5.47	
Deva	2.52	6.27	
Branicica	3.23	6.54	
Ilia	3.55	7.20	
Gurasada	4.08	7.32	
Zamu	4.44	8.03	
Soborșinŭ	5.30	8.38	
Berzava	6.27	9.27	
Conopu	6.47	9.46	
Radna-Lipova	7.28	10.20	5.35
Paulișu	7.43	10.34	6.01
Gyorok	7.59	10.50	6.44
Glogovaț	8.28	11.16	7.25
Aradu	8.42	11.30	7.44
	9.20	12.05	
Szolnok	2.22	5.10	
Budapesta	6.—	8.15	
Viena	1.40	6.05	

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa-mică		2.05	4.35
Șeica mare		2.38	5.05
Lómneșŭ		3.22	5.46
Ocna	8.—	3.46	6.17
Sibiiu	8.35	4.18	6.40

Sibiiu-Copșa-mică

Sibiiu	2.30	9.10	9.50
Ocna	3.04	9.37	10.14
Lómneșŭ		10.05	10.40
Șeica mare		10.40	11.10
Copșa-mică		11.09	11.35

Cucerdea-Oșorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheța	3.35	10.50	3.58
Ludoșŭ	3.51	11.11	4.15
M.-Bogata	4.06	11.20	4.41
Iernutŭ	4.43	11.57	5.28
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.44
Mirașteu	5.21	12.36	6.08
Oșorheiu	5.40	12.55	6.27
	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.35	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oșorheiu		10.—	9.49
	6.45	12.15	10.20
Mirașteu	7.05	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.28	12.58	11.02
Iernutu	7.50	1.19	11.23
M. Bogata	8.23	1.49	11.53
Ludoșŭ	8.31	2.02	12.06
Cheta	9.12	2.18	12.22
Cucerdea	9.44	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Petroșenĭ

Simeria	6.47	11.54
Streiu	7.40	12.37
Hațegŭ	8.51	1.28
Pui	10.02	2.23
Crivadia	11.02	3.11
Banița	11.50	3.53
Petroșenĭ	12.30	4.25

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	9.36	4.26
Banița	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Hațegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.12	4.12
Aradulŭ nou	6.36	4.38
Nemeth-Ságh	7.01	5.01
Vinga	7.30	5.29
Orczifalva	7.55	5.47
Merczifalva	8.13	6.04
Timișora	9.04	6.50

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.25	1.15
Merczifalva	7.19	2.04
Orczifalva	7.46	2.26
Vinga	8.15	2.56
Nemeth-Ságh	8.36	3.13
Aradulŭ nou	9.11	3.51
Aradu	9.27	4.05

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	9.33	4.19
Turda	9.54	4.40

Turda—Ghirișŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirișŭ	8.50	3.40

Unied.-Simeria (Piski)

niedóra	9.30
erna	9.56
Simeria	10.15

Mureșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

Mureșu-Ludoșu	4.30
Țagu-Budatelecu	7.27
Bistrița	11.—

Bistrița-Mureșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	3.—
Țagŭ-Budatelecŭ	6.49
Mureșu-Ludoșŭ	9.35

Sighișóra—Odorheiu

Sighișora	6.05
Odorheiu	9.12

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	6.—
Sighișoră	8.56

Notă: Numerii încuadrațĭ cu linii grose însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovu.